

Årsberättelse 2021

Gymnasienämnden

Beslutad av Gymnasienämnden, den 14 februari 2022

Innehåll

1. Förslag till beslut.....	3
2. Förvaltningschefens bedömning och analys.....	4
2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens resultat	4
2.2 Händelser av väsentlig betydelse	4
2.3 Förväntad utveckling	5
3. Sammanfattande iakttagelser.....	6
4. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens verksamhetsmål	8
4.1 Målområde 1 Örebro i sin fulla kraft	9
4.2 Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro	13
4.3 Målområde 3 Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro	18
4.4 Målområde 4 Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet	22
4.5 Målområde 5 Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald	24
4.6 Målområde 6 Hållbara och resurseffektiva Örebro.....	27
5 Analysunderlag – ekonomi.....	31
5.1 Enheternas ekonomiska resultat	36
5.2 Intäkts- och kostnadsutveckling.....	37
5.3 Verksamheternas ekonomiska resultat	38
5.4 Investeringar	38

1. Förslag till beslut

Förvaltningen har sammanställt en årsberättelse som innehåller analys av verksamheten samt ekonomiskt utfall för 2021.

Nämnden arbetar aktivt utifrån grunduppdraget samt de politiska mål och uppdrag som finns beskrivna i nämndens verksamhetsplan. Sammantalet är bedömningen att verksamheterna bedrivs på ett sätt som till stora delar motsvarar uppdragen, men insatser behövs främst för att nå en ekonomi i balans.

Gymnasienämndens ekonomiska utfall för 2021 visar på en negativ avvikelse mot budget på -3 679 tkr, vilket motsvarar en avvikelse mot budget i förhållande till budgetomslutningen på 0,7 procent. Trots att avvikelsen för nämnden totalt sett är relativt liten i förhållande till budgetomslutningen, så kan det konstateras att det reguljära gymnasiet har fortsatta ekonomiska utmaningar med att nå en budget i balans.

Förvaltningens förslag till gymnasienämnden

1. Gymnasienämnden fastställer Årsberättelse 2021.
2. Årsberättelsen överlämnas till Programnämnd barn och utbildning för vidare hantering.

2. Förvaltningschefens bedömning och analys

2.1 Förvaltningschefens analys av verksamhetens resultat

Gymnasienämnden har i stor utsträckning fullgjort sina åtaganden. Bland de högst prioriterade målen kan nämnas att andelen elever med examen har ökat på både högskoleförberedande program och yrkesprogram, att resultaten med hänsyn tagen till socioekonomiska faktorer är fortsatt höga, att andelen elever som känner sig trygga har ökat samt att andelen elever med examen på tre respektive fyra år har ökat på yrkesprogrammen och ligger kvar på en hög nivå för de högskoleförberedande programmen.

Resultatet har dock krävt särskilt stora insatser av medarbetarna, vad gäller flexibilitet, engagemang och uthållighet. Trots att HME-värdet (kommunens sätt att mäta hållbart medarbetarengagemang) för Gymnasienämnden är något bättre än föregående år vittnar arbetstagarorganisationerna, cheferna och eleverna samstämmigt om att skiftande och oförutsebara förutsättningar och långa perioder utan möjlighet till fysisk närvaro och samvaro inte är långsiktigt hållbart ur arbetsmiljösynpunkt. Det finns emellertid också positiva erfarenheter och lärdomar av fjärrundervisning och distansarbete som ska tillvaratas.

Bland de viktigaste utvecklingsområdena för Gymnasienämnden kan nämnas att ytterligare öka andelen elever som tar examen på tre och fyra år, att minska skillnaderna i resultat mellan yrkesprogrammen och de högskoleförberedande programmen, att minska oron för skolarbetet hos eleverna, i synnerhet bland flickor, samt att förbättra uppföljning och analys av effekter av resursfördelning utifrån skolans kompensatoriska uppdrag.

Gymnasienämndens ekonomiska utfall för 2021 visar på en negativ avvikelse mot budget på -3 679 tkr, vilket motsvarar en avvikelse mot budget i förhållande till budgetomslutningen på 0,7 procent. Trots att avvikelsen för nämnden totalt sett är relativt liten i förhållande till budgetomslutningen, så kan det konstateras att det reguljära gymnasiet har fortsatta utmaningar med att nå en budget i balans.

2.2 Händelser av väsentlig betydelse

Pandemin och restriktionerna har medfört betydande utmaningar för verksamheten och framförallt påverkat arbetsmiljön för elever och medarbetare. Skolresultaten står sig dock väl och de ekonomiska effekterna har blivit mindre allvarliga än befarat.

Gymnasienämnden har under året vidtagit flera åtgärder, inklusive besparingar på personalkostnader, för att nå ekonomi i balans. Redan i budget 2021 var förutsättningarna svåra, med minskad ekonomisk ram och lägre medelstildelning än vad nämnden bedömt vara nödvändig. Under 2021 har också antalet elever minskat vilket påverkat intäkterna negativt (ramjusteringar sker under löpande budgetår efter elevavstämning) samtidigt som reduktion av kostnader dels är svår att genomföra på grund av tröskeeffekter, dels tar längre tid att realisera för att drygt 90 procent utgörs av personal. En treårig marknadsundersökning har inletts för att försöka höja skolornas attraktivitet och vända elevtrenden eftersom utbildningen är av god kvalitet och resultaten höga jämfört med liknande kommuner. Satsningen är ny och oprövad.

Behovet och förväntningar av marknadsstrateg har visat sig vara stora på en del program. En plan för marknadsföring håller på att tas fram som tydligt visar enheternas och förvaltningens ansvar i frågan. Satsningen förväntas börja ge effekt efter sökperioden 2023.

2.3 Förväntad utveckling

Gymnasienämndens prioriteringar kommer fortsatt att kretsa runt kunskapsresultaten, trygghet och studiero samt elevhälsa. Dessa begrepp rymmer ett stort antal fördjupningar som utvecklas i verksamhetsplan och budget och andra framåtsyftande dokument. En given fortsatt prioritering är också arbetet för ekonomi i balans utan att äventyra resultaten eller arbetsmiljön. Förutsättningarna för det påverkas förutom av pandemin också av andelen elever som blir behöriga från grundskolan och vilka behov de har, ekonomisk ramtilldelning i kommande budgetar samt av i vilken mån de kommunala gymnasierna klarar att attrahera fler elever eller åtminstone behålla nuvarande antal.

Den sedan ett par år pågående dialogen mellan nämnden och fackliga organisationer kommer att fortsätta. Dialogen, tillsammans med den handlingsplan som färdigställs under våren 2022, förväntas ge goda resultat gällande hållbar arbetsmiljö för våra medarbetare.

Nämnden påverkas av den förestående omorganisationen i kommunens dels genom att den från 2023 fogas samman med Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämnden, dels genom att den tar över ansvaret för de gymnasiefrågor som idag ligger under Programnämnden för barn och utbildning. Det nämns redan i framåtblicken mot 2022 för att ett omfattande förberedande arbete behöver göras inför 2023.

Antalet gymnasieelever prognosticeras öka något i kommunen och fördelningen av dem mellan olika skolor och program blir en viktig fråga.

Från statligt håll har aviserats flera reformer som det ännu inte går att fullt ut bedöma konsekvenserna av men som kan påverka nämndens verksamheter, till exempel avseende regional utbildningsplanering och utökad tillsyn, och under 2022 ska den statliga utredningen (dir. 2021:23) om hur fler ska nå målen med sin gymnasieutbildning presenteras.

3. Sammanfattande iakttagelser

Nedan sammanfattas nämndens bidrag till utveckling inom de sex målområdena. Nämnden redovisar de viktigaste Positiva iakttagelser och Förbättringsområden som finnas inom varje målområde.

Målområden	Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
Örebro i sin fulla kraft	<ul style="list-style-type: none"> Resultaten med hänsyn till elevernas socioekonomiska förutsättningar är fortsatt höga. Delaktighet och inflytande är fortsatt hög bland elever. Nöjdheten med hur inflytandet ser ut har ökat. Fler elever är nöjda med studie- och yrkesvägledningen i skolan. 	<ul style="list-style-type: none"> Uppföljning och analys av effekter av resursfördelning utifrån skolans kompensatoriska uppdrag. Hitta forum för samråd så att fler elever känner att de kan påverka undervisningen. Hitta vägar så att fler elever får en examen på fyra år.
Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro	<ul style="list-style-type: none"> Andel elever med examen har ökat på både yrkesprogram och högskoleförberedande program. Låg skillnad mellan pojkar och flickors resultat på aggregerad nivå. Minskade skillnader i examensgrad mellan yrkesprogram och högskoleförberedande program. En stor majoritet av eleverna i Örebro känner sig trygga i skolan. Huvudmannen och Riksgymnasiet inleder en samverkan med Skolverket för att öka kvaliteten på utbildningen. Ett pilotprojekt inleds där elever på IM byter skoltillhörighet för att underlätta övergången till nationella program. 	<ul style="list-style-type: none"> Arbetet behöver fortsätta med att skapa träffsäkra insatser och analyser av skillnader vad gäller resultat för pojkar och flickor och elever på yrkes- samt högskoleförberedande program. Insatser som leder till att fler elever på yrkesprogrammen når examen. Arbetet med att erbjuda platser utifrån faktiskt behörighet på introduktionsprogrammen behöver fortsätta

<p>Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Skolornas elevhälsoteam har ställt om väl under pandemin. • En stor majoritet av eleverna känner att du får bra stöd av elevhälsan. • Uppdaterad handlingsplan mot droger. 	<ul style="list-style-type: none"> • Allt fler elever känner sig oroliga för skolarbetet, flickor oroar sig fortfarande mer än pojkar.
<p>Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet</p>		
<p>Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Samverkan och riktade insatser kring matfrågan har gett resultat på elevers nöjdhet med skolmat och måltidsmiljö • Ett pilotprojekt har genomförts med syfte att minska matsvinnet på skolorna. 	<ul style="list-style-type: none"> • Det finns stora skillnader mellan olika skolenheter gällande nöjdhet med skolmat.
<p>Hållbara och resurseffektiva Örebro</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Redovisat resultat för nämnden är relativt litet i jämförelse med total budgetram. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fortsatt arbete med ekonomi i balans.

4. Nämndens bidrag till utveckling inom kommunens verksamhetsmål

Gymnasienämnden har ansvar för att inom sitt verksamhetsområde

- säkerställa att grunduppdraget enligt nämndreglementet utförs,
- bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges mål i Övergripande strategier och budget (ÖSB),
- arbeta med en systematisk verksamhetsutveckling av kommunens verksamhet och
- upprätthålla god ekonomisk hushållning.

Detta ska utföras i enlighet med den politiska ambitionen och de principer som ÖSB förmedlar. God ekonomisk hushållning säkerställs huvudsakligen i grunduppdraget och uppnås om nämnden utför sin verksamhet väl, kan betala för den och inte skjuter över betalningsansvaret på framtiden. För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs också en god planering av varje nämnds resurser.

I kapitel 4 sammanfattas uppföljningen av effekterna av nämndernas arbete för att bidra till utveckling inom Kommunfullmäktiges målområden. Inom varje målområde redogör nämnden för:

- en sammanfattande analys av målområdet utifrån nämndens bidrag till utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål, egna nämndmål samt inriktningar. Analysen har sin utgångspunkt i medborgarperspektivet och framhåller vilka effekter medborgarna kan förvänta sig, och vilka orsaker vi ser till att vi inte når önskade resultat där så är fallet. Här beskrivs också planerad och önskad utveckling
- en kort lista av de viktigaste Positiva iakttagelser och Förbättringsområden inom målområdet.
- utfall för indikatorer. Indikatorerna ska signalera i vilken utsträckning nämnden bidrar till målinriktad utveckling och ett säkrat grunduppdrag.

Inom varje kommunfullmäktigemål eller kluster av mål ger nämnden en kort beskrivning av utvecklingen inom Kommunfullmäktiges mål och inriktningar. Nämnden har i verksamhetsplanen sorterat in respektive kommunfullmäktigemål enligt något av följande tre alternativ:

- Att nämnden beskriver vad nämnden ska uppnå genom en insats (utifrån Kommunfullmäktiges mål och inriktningar) som kommer leda till önskvärd utveckling (ett eller flera åtaganden).
- Att nämnden beskriver hur nämnden bidrar till utveckling genom sitt arbete med grunduppdrag och redan etablerade arbetsätt.
- Att nämnden beskriver varför målet inte bedöms som relevant för nämnden.

Nämndernas uppföljning är fokuserad på avvikelserapportering, vilket är i linje med den tillsynsstyrning som kommunen tillämpar. Beskrivningar av goda resultat hålls korta eller utelämnas för att ge utrymme för att beskriva de områden där ytterligare förbättringar bör ske.

4.1 Målområde 1 Örebro i sin fulla kraft

4.1.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 1

Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) tar varje år fram Öppna jämförelser som visar hur kommunerna presterar i förhållande till ett antal nyckeltal. För att göra rättvisa jämförelser mellan kommuner som har olika förutsättningar tar SKR hänsyn till bland annat föräldrarnas utbildningsnivå, föräldrarnas inkomst, kön, andelen nyinvandrade elever och behov av ekonomiskt bistånd. Rapporten visar att Örebro kommuns gymnasieskolor lyckas bra med sitt kompensatoriska uppdrag. Andel elever med examen inom 4 år, avvikelse från modellberäknat värde är en indikator som ger nämnden en generell bild av hur väl skolorna lyckas med eleverna utifrån deras socioekonomiska förutsättningar. Indikatorn ger ett resultat på aggregerad nivå och det går inte att bryta ner resultatet på skol- eller programnivå för att identifiera enskilda enheter. Värdet visar att 5,1 procentenheter fler elever på Örebro gymnasieskolor når en examen än vad som förväntats givet förutsättningarna. Trots att värdet minskat från föregående år så ligger Örebro kommun ändå i topp i relation till jämförbara kommuner, precis som förra året. Det kan tolkas som att förutsättningarna försvårats för jämförbara kommuner under föregående år men att Örebro kommuns gymnasieskolors kompensatoriska arbete fortsatt ger positiva resultat. Det är dock av vikt att bryta trenden och förädla arbetet ytterligare så att fler elever når sin examen oavsett bakgrund. För att lyckas med detta krävs tidiga och träffsäkra initiativ. Detta kräver i sin tur ett gediget analysarbete så att resurserna används till insatser där de gör mest nytta.

Delaktighet i skolans processer är något som både skollag och läroplaner lyfter som centrala aspekter för lärande och utveckling i skolan. Forskning visar att elever som är delaktiga i undervisningen känner ökad glädje och tillfredsställelse i skolan. Nämnden har under året tillsammans med skolorna arbetat och avsatt resurser för att stärka elevernas delaktighet och inflytande. Elevernas upplevda nöjdhet över hur de kan påverka undervisningen och skolans verksamhet har under läsåret legat kvar på samma nivå vilket får ses som positivt eftersom undervisningen under året skett mer eller mindre på distans under hela läsåret 2020/2021. Under sådana, helt nya, förutsättningar är det naturligt att de undervisningsprocesser som bygger på forskning och beprövad erfarenhet måste omprövas och implementeras från grunden. Elevernas delaktighet försvåras även av att de inte befinner sig på samma geografiska plats i och med fjärr-och distansundervisningen.

Genom elevinflytande lär sig eleverna på ett konkret sätt hur demokratiskt beslutsfattande fungerar. Elevinflytande stärker även relationen mellan skolans personal och elever, och leder till en större acceptans för de beslut som fattas. Varje skola har haft forum för samråd inplanerade men även dessa inplanerade forum har fått ställa om i pandemins kölvatten. Nämndens samtliga skolor har också en elevkår. Elevkåren och forum för samråd stärker elevdemokratien och ger skolan och nämndens elevernas perspektiv på frågor som påverkar deras utbildning. Det står klart att fler elever upplever delaktighet och inflytande över skolans verksamhet. Detta härleds från att distansundervisningen lett till digitala möjligheter som gjort att fler elever kunnat vara med och påverka. Det är fortsatt av vikt att bibehålla tillgången till det elevdemokratiska forum som elevkåren erbjuder.

Det står även klart att fler elever är nöjda med studie- och yrkesvägledningen på kommunens gymnasieskolor. Örebro gymnasieskolor har en hög grad av behöriga studie- och yrkesvägledare. Detta i kombination med den plan för studie- och yrkesvägledning som antogs av nämnden under föregående år börjar ge resultat. Dessutom har studie- och yrkesvägledarna lyckats väl i att nå eleverna digitalt. Samma

mönster går att se gällande övriga elevhälsoteamet som också arbetat på ett mer uppsökande, digitalt sätt under läsåret vilket lett till en ökad nöjdhet bland eleverna. Samverkansgruppen för studie- och yrkesvägledning inom gymnasiet har träffats kontinuerligt under läsåret (med start i maj -20). Arbetet under föregående läsår har främst inriktats på att ta fram en mall till en handlingsplan som kan användas på respektive skola och program och som ska komplettera den huvudmannaplan som ovan nämnts.

För att förädla processerna framöver behöver effekterna av skolornas kompensatoriska uppdrag vidare följas upp. Träffsäkra insatser leder i förlängningen till att fler elever når examen på fyra år.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Resultaten med hänsyn till elevernas socioekonomiska förutsättningar är fortsatt höga. Delaktighet och inflytande är fortsatt hög bland elever. Nöjdheten med hur inflytandet ser ut har ökat. Fler elever är nöjda med studie- och yrkesvägledningen i skolan. 	<ul style="list-style-type: none"> Uppföljning och analys av effekter av resursfördelning utifrån skolans kompensatoriska uppdrag. Hitta forum för samråd så att fler elever känner att de kan påverka undervisningen Hitta vägar så att fler elever får en examen på fyra år.

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 1	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
Andel elever med examen inom 4 år, avvikelse från modellberäknat värde	4,5	7,7	5,1	öka
Andel elever som anser att de kan påverka undervisningen (planering, genomförande, uppföljning)	67	68	68	öka
Andel elever som är nöjda med hur de kan påverka skolans verksamhet (via olika forum som t.ex. klassråd och programråd)	67	69	72	öka
Andel gymnasieskolor som har en elevkår	100	100	100	behålla
Andel elever som anser att skolans studievägledning fungerar bra	68	68	72	öka

4.1.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

I Örebro kommun ska skillnaderna i livsvillkor och förutsättningar mellan kön, socioekonomisk ställning, funktionsnedsättning och geografiska skillnader minska

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet utifrån skolans kompensatoriska uppdrag. Det innebär att gymnasiet kompenserat elevers olika förutsättningar så att alla elever oavsett social bakgrund fått samma möjligheter för att nå så långt som möjligt. Alla gymnasieskolor har elevhälsoteam som arbetat hälsofrämjande, förebyggande och kompensatoriskt. Undervisning har skett utifrån elevernas individuella förutsättningar med målsättningen att alla elever ska nå så långt som möjligt utifrån individens

förutsättningar.

Nämndens åtaganden:

- Att ha stärkt arbetet med tidiga och samordnade insatser för eleverna. Tidiga och samordnade insatser handlar om att eleverna ska få stöd i ett tidigt skede av en ogynnsam utveckling. För det krävs en förbättrad samverkan mellan elevhälsan, hälso- och sjukvården och socialtjänsten.
- Att – tillsammans med grundskolan – ha utvecklat arbetet med överlämnandet och arbetet för att öka förutsättningarna för mottagande verksamhet att få relevant information för att möta eleven utifrån behov och förutsättningar.
- Att ha stärkt samverkan med det kommunala aktivitetsansvaret (KAA), som ligger inom Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsnämndens verksamhetsområde.
- Har förbättrat uppföljnings- och analysarbete kopplat till de kompensatoriska åtgärderna för att försäkra sig om att åtgärderna leder till faktiska förbättringar av elevernas möjligheter att tillgodogöra sig utbildningen.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska förbättra förutsättningarna för medborgarna att påverka sin framtid och vårt demokratiska samhälle

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att gymnasieskolan förmedlat och förankrat respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingar som det svenska samhället vilar på. Målet med skolans demokrati- och värdegrundsarbete är att främja demokratin, integration och, motverka odemokratiska uttryck.

Var och en som verkar inom gymnasiet ska också främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Människolivets okränkbarhet, individens frihet och integritet, alla människors lika värde, jämställdhet mellan kvinnor och män samt solidaritet mellan människor är värden som utbildningen gestaltar och förmedlar.

Nämndens åtagande:

- Delaktighet i skolan är centralt för alla elevers lärande och utveckling. För att eleverna ska få inflytande över undervisningen har eleverna varit delaktiga i undervisningens alla delar, det vill säga i planering, genomförande och utvärdering. Genom elevinflytande har eleverna lärt sig på ett konkret sätt hur demokratiskt beslutsfattande fungerar. Elevinflytande har stärkande effekter på relationen mellan skolans personal och elever, och leder till en större acceptans för de beslut som fattas.
- Alla elever på gymnasiet har fått möjligheten att svara på elevenkäten. Det har ökat elevernas delaktighet och inflytande, och gett rektorer och nämnd större möjligheter att mäta hur den upplevda nöjdheten hos alla elever är. Detta har också gett ökad möjlighet för rektorer och nämnd att besluta om relevanta utvecklingsområden.
- Nämnden har fortsatt utveckla forum för samråd och stärkt dialogen mellan elever, lärare, rektor och nämnd om frågor som rör utbildningen.

- För att öka elevernas möjligheter att påverka sin framtid har nämnden säkerställt att elevernas behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet tillgodosetts och att elevernas upplevda nöjdhet med studie- och yrkesvägledningen ökat. För att öka likvärdigheten, kvaliteten och elevernas nöjdhet med studie- och yrkesvägledningen behöver utvecklingsarbetet fortsätta. Huvudmannaplanen har implementerats och samordningsgruppen för studie- och yrkesvägledare har fortsatt sitt arbete för att uppnå ökad likvärdighet och ökad kvalitet inom området.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska stärka förutsättningarna för en samverkan med civilsamhället, näringslivet och andra offentliga aktörer

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att de utbildningar som erbjuds och antalet platser på dessa har, så långt det varit möjligt, anpassats med hänsyn till ungdomarnas önskemål och samtidigt mött arbetsgivarnas kompetensbehov. Nämnden har haft för avsikt att skapa ekonomiskt hållbara, attraktiva och heterogena skolor, heterogena t ex avseende kön, socioekonomisk bakgrund och yrkes- respektive högskoleförberedande program, där fler elever får plats.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Kultur- och fritidslivet i Örebro kommun ska vara tillgängligt för alla

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att vara andra nämnder och föreningar behjälpliga för att sprida information om kultur- och fritidslivet till eleverna på gymnasiet och samverkat med föreningslivet för att fler elever ska nå målen med sin gymnasieutbildning. Nämnden har också bidragit genom att stödja de elevföreningar som är verksamma inom gymnasieskolorna. Nämnden bidrar fortsättningsvis till målet genom att ha en del av Karolinska gymnasiets verksamhet i Kulturkvarterets lokaler för att bidra till etableringen av Kulturkvarterets fokus på barn och ungdomar.

Nämndens åtagande:

- Att i samarbete med berörda nämnder ha bidragit till att Kulturkvarteret etableras som Örebros nya mötesplats och ett nav för skapande, demokrati och medborgarinflytande utvecklas, med särskilt fokus på barn och ungdomar.

4.2 Målområde 2 Lärande, utbildning och arbete genom hela livet i Örebro

4.2.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 2

Gymnasieskolorna har haft ännu ett år med annorlunda förutsättningar där hela läsåret 2020/2021 varit en kombination av när-, fjärr- och distansundervisning. När läsåret summerats så står det klart att den totala examensgraden på nationella program ökat från 94 % till 96 %. Vilket får ses som positivt med tanke på de utmaningar elever, lärare och övrig personal ställts inför under året.

Det finns fortsatt vissa skillnader i examensgrad mellan elever på yrkesprogram jämfört med elever på studieförberedande program, detta trots att fler yrkeselever klarar sin utbildning i år jämfört med föregående år. Pandemin har inneburit att yrkeselever prioriterats när skolorna planerat för vilka delar av utbildningen som ska placeras på skolorna utifrån antagandet att eleverna behöver tillgång till specialiserade salar och utrustning. En ökning av examensgraden på yrkesprogrammen till trots så skiljer det fortsatt tre procentenheter mellan dessa elever upp till de som läser studieförberedande utbildningar. Dessa skillnader behöver analyseras vidare utifrån flera perspektiv för att öka yrkes elevernas examensgrad. När statistiken delas upp på kön så visar det sig att det finns en liten skillnad mellan hur flickor och pojkar presterar. 96% av flickorna når en examen under vårterminen 2021 och 95% av pojkarna. Det är eftersträvansvärt att ha små skillnader mellan könen då detta är ett tecken på att skolorna har ett fungerande kompensatoriskt arbete.

Det sker fortsatt insatser både på skolorna och på huvudmannanivå för att i framtiden höja examensgraden. Ett exempel är att huvudmannen och Riksgymnasiet inleder en samverkan med Skolverket för att öka kvaliteten på utbildningen. Ett annat exempel på utvecklingsinsatser är ett initiativ på introduktionsprogrammet som syftar till att ändra skoltillhörighet för elever som är nära behörighet. Syftet är att underlätta steget från IM till ett nationellt program för att öka andelen elever som når en examen inom fyra år.

Trots att resultaten ligger stabilt på en relativt hög nivå så finns det utvecklingspotential. För att finna träffsäkra insatser som minskar skillnader mellan pojkar och flickor samt mellan elever på yrkes- och högskoleförberedande program behövs fortsatt en fördjupad förståelse och analys.

Nämnden följer även upp genomströmningstal på gymnasiet i form av andel elever med examen på tre och fyra år. Det står klart att en större andel elever på yrkesprogram når examen på tre år och andel elever på högskoleförberedande program som når examen på tre år är oförändrad. Resultaten för både yrkesprogram och högskoleförberedande program står sig väl i relation med jämförbara kommuner. För att öka genomströmningen bör fokus ligga på att fortsatt öka examensgraden men också på att öka nöjdhet, trygghet och rekommendationsgrad på programmen för att minska avhopp och programbyten. Dessa påverkar genomströmningstalen negativt.

Vad gäller genomströmningen på fyra år så har resultaten ökat för alla tre genomströmningmått vid den senaste mätpunkten. För yrkesprogram och studieförberedande program så placerar båda resultaten Örebro kommuns gymnasieskolor i toppskiktet jämfört med liknande kommuner. Det är viktigt, ur ett samhällsperspektiv, att genomströmningen är så hög som möjligt eftersom detta är ett tecken på en låg avhoppsfrekvens. För att nå en förbättrad genomströmning så krävs genomlysning av många olika delar av gymnasiets verksamhet. Primärt så behöver insatser riktas mot de grupper som i högst utsträckning är i behov av stöd. Men andra

även andra aspekter påverkar detta värde negativt. Exempelvis bidrar hög konkurrens till populära utbildningar till att fler elever hänvisas till sina andrahandsval vilket sannolikt leder till en negativ påverkan på genomströmningen. Detta utifrån antagandet om att elever stannar kvar och fullföljer utbildningen de är mest intresserade av i högre utsträckning.

Det sista genomströmningstalet som nämnden följer upp är ”andel examen inom fyra år, introduktionsprogram”. Detta är ett tal som visar hur många elever som når examen inom fyra år men som började sin utbildning på ett introduktionsprogram. För att en elev ska kunna hamna i denna statistik krävs att den blir behörig efter sitt första år på introduktionsprogrammet och därefter klarar det nationella programmet på tre år. Detta mått är svårt att följa korrekt eftersom det inte tar höjd för att introduktionsprogrammets olika utbildningsplaner har olika mål där vissa är helt yrkesinriktade. Det som dock går att göra är att säkerställa att elever som går på programinriktat val blir behöriga för att underlätta steget till ett nationellt program.

Gällande trygghet och studiero så visar resultaten att tryggheten på skolorna gått upp tre procentenheter till ett läge där 93% av eleverna på Örebro kommuns gymnasieskolor känner sig trygga på skolan. Även känslan av trygghet på programmet har ökat marginellt och ligger nu i paritet med tryggheten på skolan. Sannolikt har de restriktioner under året som syftat till att hålla avstånd och ha en andel av eleverna hemma för fjärr- eller distansundervisning bidragit till att minska friktionsytor på skolorna vilket i sin tur lett till ökad känsla av trygghet.

Avslutningsvis har känslan av arbetsro ökat, för andra året i rad. Vid tidpunkten för mätningen angav 80% av eleverna på gymnasiet att de upplever arbetsro på sina lektioner. Detta är en siffra som för två år sedan låg på 69% och som varit föremål för kvalitetshöjande insatser från skolornas sida de senaste åren. Det är dock sannolikt att restriktionerna även här bidragit till ökningen då hemmiljön lättare anpassas efter individens behov än klassrummen.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> • Andel elever med examen har ökat på både yrkesprogram och högskoleförberedande program • Låg skillnad mellan pojkar och flickors resultat på aggregerad nivå. • Minskade skillnader i examensgrad mellan yrkesprogram och högskoleförberedande program. • En stor majoritet av eleverna i Örebro känner sig trygga i skolan. • Huvudmannen och Riksgymnasiet inleder en samverkan med Skolverket för att öka kvaliteten på utbildningen. • Ett pilotprojekt inleds där elever på introduktionsprogrammet byter skoltillhörighet för att underlätta övergången till nationella program. 	<ul style="list-style-type: none"> • Arbetet behöver fortsätta med att skapa träffsäkra insatser och analyser av skillnader vad gäller resultat för pojkar och flickor och elever på yrkes- samt högskoleförberedande program. • Insatser som leder till att fler elever på yrkesprogrammen når examen. • Arbetet med att erbjuda platser utifrån faktiskt behörighet på introduktionsprogrammen behöver fortsätta.

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 2	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
Andel elever med examen, alla nationella program	92	94	96	öka
Andel elever med examen, yrkesprogram	90	91	94	öka
Andel elever med examen, högskoleförberedande program	94	96	97	öka
Andel elever med examen inom 3 år, yrkesprogram	75	79	81	öka
Andel elever med examen inom 3 år, högskoleförberedande program	83	87	87	öka
Andel elever med examen inom 4 år, yrkesprogram	82	80	85	öka
Andel elever med examen inom 4 år, högskoleförberedande program	91	88	90	öka
Andel elever med examen inom 4 år, introduktionsprogram	26	22	22	öka
Andel elever som känner sig trygga i skolan	90	90	93	öka
Andel elever som känner arbetsro på lektionerna	69	73	80	öka

4.2.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar**KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL****Måluppfyllelsen i skolan ska öka**

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att förmedla kunskaper och skapa förutsättningar för att eleverna på gymnasiet ska tillägna sig och utveckla kunskaper. Utbildningen på gymnasiet har främjat elevernas utveckling till ansvarskännande människor, som aktivt deltar i och utvecklar yrkes- och samhällslivet. Den har även bidragit till elevernas allsidiga utveckling och främjat en livslång lust att lära.

Målet har varit att alla elever ska nå målen med sin gymnasieutbildning och varje elev ska få stimulans att växa med uppgifterna och möjlighet att utvecklas efter sina förutsättningar. Särskild uppmärksamhet har ägnats åt de elever som av olika anledningar har haft svårigheter att nå målen för utbildningen. Även elever som lätt nått det kunskapskrav som minst ska uppnås har fått ledning och stimulans för att kunna nå längre i sin kunskapsutveckling. Huvudmannen kommer under hösten att arrangera kompetensutvecklingsinsatser inom digital undervisning för yrkeslärare med syfte att utveckla lärarnas pedagogiska och ämnesdidaktiska kunskaper.

Grunden för allt förbättringsarbete i skolan är ett brett värdegrundsarbete, systematiskt kvalitetsarbete, kollegialt lärande och vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. Det är samma arbete som främjar trygghet och en tillitsfull skolmiljö som främjar elevernas kunskapsutveckling.

Det pedagogiska ledarskapet har varit ett prioriterat mål genom IFOUS program ”Leda för skolutveckling”. Efter tre år i IFOUS regi kommer rektorerna fortsätta arbetet i egen regi och i samarbete med rektorer på vuxenutbildningen.

Nämndens åtaganden:

- Lärarnas kompetenser är den viktigaste kvalitetsfaktorn för elevers lärande och undervisningens kvalitet och lärarens insats är direkt avgörande för framgång i elevens lärande. En del av det systematiska kvalitetsarbetet för nämnd har handlat om att följa upp och utveckla undervisningens kvalitet. Att utveckla undervisningens kvalitet handlar om att utveckla lärares ämneskunskaper och läroplanskunskaper, liksom pedagogiska och ämnesdidaktiska kunskaper. Under 2021 har nämnden arrangerat kompetensutvecklingsinsatser inom området.
- För att öka andelen elever som får en gymnasieexamen inom 4 år har nämnden behövt säkerställa att fler elever som inte är behöriga till ett nationellt program får plats på det introduktionsprogram de önskar. Syftet har varit att öka måluppfyllelsen genom att systematiskt utreda elevunderlaget och erbjuda platser på introduktionsprogram utifrån elevernas faktiska behörighet och intresse.
- Rektors betydelse för att skapa en framgångsrik skola är mycket stor. Höga förväntningar på elevernas resultat, tydliga regler och att rektorn är delaktig i dialog med lärarna om undervisningen, samt tydliga mål och gemensamma visioner, är viktiga aspekter för ett framgångsrikt pedagogiskt ledarskap som i sin tur genererar en framgångsrik skola. Alla rektorer har deltagit i Örebro kommuns IFOUS-program ”Leda för skolutveckling”. Målet har varit att rektorerna kunnat fördjupa och utveckla ny kunskap och handlingsberedskap i att leda och organisera ett långsiktigt och hållbart förändringsarbete. Viktigt har också det kollegiala lärandet mellan rektorer och deras enheter varit.
- Nämnden har utvecklat analysen av studieresultat för att finna relevanta förklaringar och belägg till skillnader i resultat mellan olika skolor samt mellan flickor och pojkar. Införandet av resultatdialoger ska ses som en del i det arbetet.
- Som en fortsättning på arbetet under 2019 och 2020 med att utveckla försteläraryupdraget och organisationen har en översyn tillsammans med grundskolan genomförts.
- För att stärka nämndens och rektorernas möjligheter att göra välgrundade analyser och i god tid kunna besluta om insatser som behövs för att alla elever ska nå målen har vi behövt säkerställa att nämnd och rektorer får relevanta nyckeltal snabbare. I dagsläget saknas ett systemstöd för systematisk kunskapsuppföljning. Att följa varje elevs kunskapsutveckling regelbundet är en förutsättning för att nå goda resultat. Syftet med ett systemstöd för kunskapsuppföljning är att få möjlighet att genomföra systematiska och proaktiva uppföljningar av elevernas kunskapsresultat och därmed öka möjligheterna att i god tid kunna göra de insatser som behövs för att alla elever ska nå målen. Arbetet med att ta fram ett systemstöd för systematisk kunskapsuppföljning har ännu inte genomförts. Förvaltningen fortsätter med regelbundna kunskapsuppföljningar under läsåret med hjälp av de digitala verktyg som finns till hands.
- Nämnden har fortsatt att utveckla Riksgymnasiet för döva och hörselskadade för förbättrad möjlighet till språkutveckling för elever med rätt till teckenspråk.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Utbildning i Örebro ska bedrivas i en trygg lärandemiljö som stimulerar eleven till att utveckla sina förmågor, uppnå kunskapskraven samt nå sin fulla potential

Elevernas trygghet och studiero har mycket stor betydelse för hur eleverna kommer att lyckas nå målen för utbildningen. Skolorna har arbetat systematiskt och uthålligt för att öka tryggheten och studiero genom strukturerad och varierad undervisning, tillitsfulla relationer mellan lärare och elever samt ett aktivt värdegrundsarbete.

Nämndens åtaganden:

- Att tillsammans med kommunens säkerhetsavdelning, polisen och fastighetsägarna fortsatt de främjande och förebyggande insatserna för att öka elevernas trygghet och studiero. Framför allt inom skolområdet men också på platser i anslutning till skolorna.
- Att ha förstärkt de trygghetsskapande åtgärderna på de program där den upplevda tryggheten är lägst.
- Att utveckla analysen av trygghetsresultat för att finna relevanta förklaringar och belägg till skillnader i resultat mellan olika skolor samt mellan flickor och pojkar.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns näringslivsarbete ska bidra till långsiktig hållbar utveckling genom stärkt konkurrenskraft och goda förutsättningar för fler företag som skapar arbete till en växande befolkning

Se hur nämnden bidragit till utveckling inom målet under *Örebro kommun ska stärka förutsättningarna för en samverkan med civilsamhället, näringslivet och andra offentliga aktörer.*

Utöver vad som nämnts i målet *Örebro kommun ska stärka förutsättningarna för en samverkan med civilsamhället, näringslivet och andra offentliga aktörer* har nämnden bidragit till utveckling inom målet genom att alla elever utvecklat kunskaper och förhållningssätt som främjar entreprenörskap, företagande och innovationstänkande vilka ökat elevernas möjligheter till framtida sysselsättning, genom företagande eller anställning. Till exempel inom ramen för ung företagsamhet, UF.

Det är dock särskilt värt att nämna gymnasiets samverkan med Yrkesutbildningscenter, som ansvarar för kommunens yrkesutbildning för vuxna, däribland genom yrkesvux. Yrkesvux köper in dagläget in utbildningar från Tullängsgymnasiet och Virginska gymnasiet på grund av dess goda kvalitet. För gymnasierna innebär detta bland annat att vi ökar lokalutnyttjandet på programmen. Ett långsiktigt åtagande mellan de båda skolformerna underlättar hållbar och långsiktig kvalitetsutveckling för lärare, elever och utbildning. Samarbetet mellan yrkesvux och de gymnasiala yrkesutbildningarna cementerar också yrkesprogrammets starka position i branschen genom att stärka bilden av skolorna som Örebro kommuns leverantör av yrkesutbildningar. Ett exempel är hur intimt Tullängsgymnasiet förknippas med byggutbildningar inom byggbranschen då både ungdomar och vuxna utbildas på samma plats.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Kommunens arbetsmarknadsinsatser ska i högre grad leda till egen försörjning för medborgare som idag står utanför arbetsmarknaden

Nämnden bedömer att målet inte varit relevant utifrån grunduppdraget. Nämnden har dock varit andra nämnder behjälpliga förutsatt att det kunnat leda till att fler elever lyckas nå målen med sin gymnasieutbildning.

4.3 Målområde 3 Ett tryggt och gott liv för alla i Örebro

4.3.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 3

Den samlade elevhälsan har haft ett viktigt uppdrag när gymnasiet gick över till fjärr- eller distansundervisning. Omställningen har inneburit stora utmaningar för elevhälsoarbetet. Detta läsår har präglats av en kombinerad när-, fjärr- och distansundervisning vilket ytterligare förändrat förutsättningarna. Elevhälsans uppdrag består av att undanröja hinder i elevernas lärmiljö för att möjliggöra så att alla elever kan nå målen oavsett bakgrund och förutsättningar. Under tiden som skolorna haft kombinerad distans och närundervisning så har elevernas lärmiljöer varit unika eftersom de tidvis suttit hemma. Personalen har därför behövt förändra sitt arbetssätt, rutiner och strukturer och siffrorna visar att eleverna generellt känner att de får ett bra stöd från sina elevhälsoteam.

Detta läsår har oron för skolarbetet ökat något på en aggregerad nivå. När statistiken bryts ned står det klart att det finns stora skillnader mellan könen där oron är störst bland flickor. Det finns också skillnader mellan yrkesförberedande och högskoleförberedande program där det framgår att elever som läser studieförberedande program oroar sig mer för sitt skolarbete än vad elever på yrkesprogram gör. Denna tendens ligger i linje med vad forskningen visar. Det ligger nära till hands att anta att försämringen beror på den kombinerade när- och distansundervisning, sannolikt är det dock inte så enkelt även om pandemin rimligen har bidragit till ökad oro. Fördjupade analyser krävs för att hitta nyanserade förklaringsmodeller och metoder för att bryta de tendenser som statistiken visar.

Forskning visar även på att den oro och ohälsa som relateras till skolarbete huvudsakligen rör det självständiga arbete som sker utanför ordinarie undervisning (skolverket.se, 2021). Det är det arbete eleverna själva har ansvar för snarare än klassrumsmiljön som ger upphov till oron. Sådana undervisningssituationer har sannolikt uppstått i högre utsträckning under de restriktioner som skolorna arbetat haft det senaste läsåret. Närliggande är även den oro som rör det sociala spelet som däremot svårare att hantera och undvika. Därför är det viktigt att nämnden och skolorna fortsätter att arbeta med de sociala relationerna i skolan och satsar på att öka tryggheten på de program där eleverna upplever lägst trygghet. Detta antas även minska den sociala oron i skolan. Under våren 2021 har även en uppdaterad handlingsplan mot droger antagits vilket också syftar till ökad trygghet och minskad social oro.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Skolornas elevhälsoteam har ställt om väl under pandemin. En stor majoritet av eleverna känner att de får bra stöd av elevhälsan. Uppdaterad handlingsplan mot droger. 	<ul style="list-style-type: none"> Allt fler elever känner sig oroliga för skolarbetet, flickor oroar sig fortfarande mer än pojkar.

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 3	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
Andel elever som sällan känner sig oroliga inför skolarbetet	55	55	53	öka

Andel elever som anser att de får bra stöd av elevhälsan (som t.ex. skolsköterska, kurator, specialpedagog, psykolog)	66	74	74	öka
---	----	----	----	-----

4.3.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Kvaliteten inom vård och omsorg ska vara hög. För att nå dit är målet att bemanningen på vård- och omsorgsboenden ska öka och antal personal som en hemtjänsttagare möter ska minska.

Nämnden bedömer att målet inte varit relevant utifrån grunduppdraget. Nämnden har dock varit andra nämnder behjälpliga förutsatt att det kunnat leda till att fler elever lyckas nå målen med sin gymnasieutbildning.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Samverkan mellan verksamheter och aktörer i arbetet med stöd, vård och service utgår ifrån individens behov och förutsättningar genom hela vårdkedjan

Nämnden bedömer att målet inte varit relevant utifrån grunduppdraget. Nämnden har dock varit andra nämnder behjälpliga förutsatt att det kunnat leda till att fler elever lyckas nå målen med sin gymnasieutbildning.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Välfärdens alla verksamheter jobbar med främjande och rehabiliterande insatser, samt förebyggande arbete

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att alla som arbetar inom gymnasieskolan haft ett främjande och förebyggande förhållningsätt för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål. Ett särskilt ansvar för detta har skolornas elevhälsa haft. Elevhälsans uppdrag är i huvudsak att vara förebyggande och hälsofrämjande. Elevhälsans arbete ska bidra till en hälsofrämjande skolutveckling och undanröja hinder för enskilda elevers lärande. Genom att tidigt kommit in i processen har elevhälsan kunnat stödja lärare och övrig skolpersonal i arbetet att anpassa och utveckla tillgängliga lärmiljöer. Detta har varit en särskild utmaning under den tid då skolans verksamhet påverkats av Coronapandemin. Elevhälsan har fått arbeta uppsökande och med hjälp av digitala verktyg på ett sätt som inte behövts tidigare.

Nämndens åtagande:

- Nämnden har behövt säkerställa att elevhälsan haft förutsättningar för och arbetar främst med att förebygga ohälsa och hinder i lärandet och att stärka eller bibehålla elevernas fysiska, psykiska och sociala välbefinnande genom att skapa lärmiljöer som främjar elevernas lärande, utveckling och hälsa. Detta arbete har koordinerats i samordnings- och utvecklingsgrupp för elevhälsan och studievägledningen i gymnasieskolan.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun har ett strukturerat arbete för förbättrad psykisk hälsa i de verksamheter som möter människor i behov av stöd

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att ha stärkt det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Det är avgörande för elevernas mående och

kunskapsresultat och skolan är en viktig skyddsfaktor för elevernas psykiska hälsa. Elevernas upplevda oro för skolarbetet har minskat. Trots att vi kan se en positiv utveckling är den psykiska ohälsan framför allt i form av stress över skolarbetet en utmaning på vissa program och påverkar elevernas möjligheter att nå kunskapsmålen. Ett arbete har inletts under hösten 2021 för att bidra till ökad samordning kring ungas psykiska hälsa och ett stödmaterial för suicidprevention har tagits fram som en kompletterande resurs till skolornas ordinarie arbete.

Nämndens åtagande:

- Inom elevhälsoarbetet har flera olika satsningar och nya arbetsformer införts för att möta det behov av att bibehålla och utveckla psykisk hälsa samt förhindra ohälsa. Detta arbete har även varit ett prioriterat område under 2021 och har skett genom gemensamma kompetensutvecklingsinsatser inom området riktat till rektorer, lärare och elevhälsans personal.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Hela Örebro ska upplevas tryggare och ingen människa ska begränsas i sitt liv på grund av otrygga miljöer

Se hur nämnden bidragit till utveckling inom målet under *Utbildning i Örebro ska bedrivas i en trygg lärandemiljö som stimulerar barn och elever till att utveckla sina förmågor, uppnå kunskapskraven samt nå sin fulla potential.*

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Alla barn har rätt till bra boendemiljöer och att inte leva i ekonomisk utsatthet

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att arbeta för att alla elever ska lyckas nå målen med sin gymnasieutbildning. Gymnasiet lägger en viktig grund för ungdomars etablering i arbete och övergång till fortsatta studier. Att ha slutfört en gymnasial utbildning är ett kvitto på att man har utvecklat förmågor som är viktiga både i arbetslivet och för vidare studier. Ungdomar utan gymnasial utbildning möter stora svårigheter att etablera sig på arbetsmarknaden. Arbetslösheten bland unga kvinnor och män som inte har avslutat en gymnasieutbildning är ungefär dubbelt så hög som bland dem som har avslutat en sådan utbildning. Det innebär även en ökad risk för såväl arbetslöshet som ekonomiskt och socialt utanförskap. Att ge alla elever förutsättningar att nå examen är en högt prioriterad fråga vilken minskar risken för att eleverna i framtiden kommer leva i ekonomisk utsatthet.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara narkotikafritt och konsumtionen av andra beroendeframkallande medel ska minska

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att ha nolltolerans mot alkohol och droger i skolan. Inom gymnasieskolan finns en tydlig handlingsplan för att motverka droger. Det förebyggande arbetet har handlat både om att ha en diskussion runt värderingar och åsikter om droger samt att informera om konsekvenser av ett missbruk. Skolans personal har agerat i de fall det funnits misstankar om att en elev använt droger. Utbildningen på gymnasiet omfattar även droger och dopningspreparats negativa betydelse för hälsa och prestation. Åtagandet kopplat till detta kommunfullmäktigemål handlar om att utvärdera nämndens handlingsplan mot droger. På grund av att denna plan försenats så kommer utvärderingen ske i slutet av innevarande läsår. I år har fokus varit på att implementera innehållet ute i verksamheterna.

Nämndens åtagande:

- Att ha genomfört en utvärdering av nämndens handlingsplan mot droger

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun har en nollvision mot hemlöshet

Nämnden bedömer att målet inte varit relevant utifrån grunduppdraget. Nämnden har dock varit andra nämnder behjälpliga förutsatt att det kunnat leda till att fler elever lyckas nå målen med sin gymnasieutbildning. Att ha stabila hemförhållanden är en grundförutsättning för att klara av sina studier. Därför har skolorna orosanmält de fall där personal varit oroliga för att elever riskerat hemlöshet till socialtjänsten.

4.4 Målområde 4 Örebro skapar livsmiljöer för god livskvalitet

4.4.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 4

Nämnden har inte haft åtaganden avseende livsmiljöer för god livskvalitet. Nämnden har dock bidragit till utveckling inom målområdet genom att ha säkerställt en trygg och säker boende- och livsmiljö för eleverna på Riksgymnasiet och genom att eleverna haft tillgång till den hjälp i övrigt som föranleds av deras funktionsnedsättning för förutsättningar att lyckas nå målen med sin gymnasieutbildning. Nämnden har också strävat efter att erbjuda attraktiva och framgångsrika gymnasieskolor där alla elever når målen med sin gymnasieutbildning. Färdigheter i och kunskaper om rörelseaktiviteter och hur olika livsstilsfaktorer påverkar människors hälsa är grundläggande för att människor ska kunna ta ansvar för sin hälsa.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 4	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021

4.4.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns boende- och livsmiljöer ska vara hälsosamma, trygga, säkra och skapa förutsättningar för jämlika uppväxtvillkor samt möjliggöra för kommunens invånare att leva ett gott liv oavsett var man bor

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att säkerställa en trygg och säker boende- och livsmiljö för eleverna på Riksgymnasiet och att eleverna har tillgång till den hjälp i övrigt som föranleds av deras funktionsnedsättning för förutsättningar att lyckas nå målen med sin gymnasieutbildning.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro ska vara en sammanhållen stad med stadsdelar som kompletterar varandra och där vi aktivt arbetar för att minska barriärer

Nämnden bedömer att målet inte varit relevant utifrån grunduppdraget. Nämnden har dock varit andra nämnder behjälpliga förutsatt att det kunnat leda till att fler elever lyckas nå målen med sin gymnasieutbildning.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

I ett växande Örebro motsvarar bostadsbyggandet, verksamheter och samhällsfastigheter befolkningsökningen och näringslivets behov

Nämnden bedömer att målet inte varit relevant utifrån grunduppdraget. Nämnden har dock varit andra nämnder behjälpliga förutsatt att det kunnat leda till att fler elever lyckas nå målen med sin gymnasieutbildning.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Örebro kommun upplevs som en attraktiv plats som lockar allt fler med efterfrågad kompetens**

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att erbjuda attraktiva och framgångsrika gymnasieskolor där alla elever når målen med sin gymnasieutbildning.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Fortsätta utveckla och genomföra insatser för att underlätta för ett hållbart resande med klimatsmarta, utrymmessnåla och kapacitetsstarka trafikslag**

Nämnden bedömer att målet inte varit relevant utifrån grunduppdraget. Nämnden har dock varit andra nämnder behjälpliga förutsatt att det kunnat leda till att fler elever lyckas nå målen med sin gymnasieutbildning.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Örebro kommun ska präglas av platser som främjar skapande, rörelse, god folkhälsa och som stimulerar möten mellan människor**

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att varje elev på gymnasiet fått kunskaper om förutsättningarna för en god hälsa. Eleverna ska uppleva och förstå betydelsen av rörelseaktiviteter och deras samband med välbefinnande och hälsa. Färdigheter i och kunskaper om rörelseaktiviteter och hur olika livsstilsfaktorer påverkar människors hälsa är grundläggande för att människor ska kunna ta ansvar för sin hälsa.

4.5 Målområde 5 Ett klimatpositivt Örebro med friska ekosystem och god biologisk mångfald

4.5.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 5

Pandemin har inneburit stora förändringar för alla som verkar innanför skolans väggar. En av konsekvenserna har varit att resandet minskat, både utomlands och inrikes. Gymnasieskolorna i Örebro har sedan tidigare haft pågående internationaliseringsprojekt som i pandemins kölvatten inte kunnat arbeta som tidigare, med resor utomlands och besök från andra länder. De digitala lösningar som elever och personal har vant sig vid att arbeta med har öppnat nya möjligheter för hur ett internationaliseringsarbete kan se ut. Med bakgrund av detta har ett arbete inletts med att ta fram en strategi för hållbart resande.

När skolorna fick ställa om till fjärr- och distansundervisning så utmanades alla aspekter inom skolan. Detta gäller även logistiken kring matbespisning. När skolorna stängde kunde eleverna inte komma och äta sin skollunch vilket påverkade många elever och familjer negativt. Skolorna lyckades dock ställa om till att kunna leverera skollunch i form av matlådor som eleverna kunde hämta ut på olika platser i Örebro. I takt med att skolorna öppnade upp lite i taget fanns systemet med lunchlådor kvar och många elever och familjer har uttryckt tacksamhet över att skolorna kunnat lösa matfrågan. Detta är också sannolikt en av anledningarna till att fler elever uttrycker nöjdhet med skolmaten över lag.

Det har även skett riktade kvalitetshöjande insatser kring matfrågan. Kökscheferna har samverkat med varandra, de är även regelbundet med på skolornas ledningsgrupper för att fånga upp tendenser. Kostcheferna tar del av och analyserar resultaten från brukarenkäten för att kunna formulera handlingsplaner. Det tycks vara så att arbetet ger resultat. Frågorna om skolmat är några av de frågor som visar på störst förbättringar jämfört med tidigare år. Samtidigt behöver analysarbetet fortsätta. Läsåret 2020/2021 med alla restriktioner har inneburit att färre människor rört sig på skolorna vid varje specifik tidpunkt. Detta har sannolikt inneburit en lugnare måltidsmiljö vilket även kan ha påverkat helhetsintrycket på skolmaten. Det står också klart att det fortsatt finns stora skillnader mellan skolenheterna. Skillnaderna behöver jämnas ut genom att etablera en högre lägstanivå vilket även kommer vara ett fokus inför kommande år.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Samverkan och riktade insatser kring matfrågan har gett resultat på elevers nöjdhet med skolmat och måltidsmiljö. Ett pilotprojekt har genomförts med syfte att minska matsvinnet på skolorna. 	<ul style="list-style-type: none"> Det finns stora skillnader mellan olika skolenheter gällande nöjdhet med skolmat.

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 5	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
Andel elever som är nöjda med kvaliteten på skolmaten	33	35	47	Öka
Andel elever som är nöjda med måltidsmiljön	45	50	66	Öka
Andel elever som anser att man på sitt program arbetar aktivt med klimat- och miljöfrågor	56	60	58	Öka

4.5.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att klimatbelastningen per person i Örebro ska vara på en nivå, som om den tillämpas globalt, inte äventyrar jordens klimat

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att miljöperspektivet i undervisningen gett eleverna insikter så att de kan dels själva medverka till att hindra skadlig miljöpåverkan, dels skaffa sig ett personligt förhållningssätt till de övergripande och globala miljöfrågorna. Undervisningen har också belyst hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling. Vidare har ett pilotprojekt på Rudbecksgymnasiet inletts för att minska matsvinnet genom att testa en digital lösning som ger köket dagliga uppdateringar med estimat på hur många elever som förväntas äta under en given dag. Detta gör att köket lättare kan dimensionera antalet portioner och på så sätt minska svinnet och i förlängningen även klimatpåverkan.

Nämndens åtagande:

- Att inom nämnden påbörjat arbetet med en strategi för hållbart resande inom gymnasiet.
- Att ha stärkt samverkan med måltidsenheten för att öka elevernas förståelse kring hållbar livsmedelsförsörjning och samtidigt öka elevernas upplevda nöjdhet med skolmaten och måltidsmiljön.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska fortsätta öka tillförseln av ny förnybar energi, utveckla energieffektiviseringsåtgärder samt öka andelen förnybar energi som används, med syfte att minska såväl kostnad som klimatpåverkan

För att öka användningen av förnybar energi, har nämnden bidragit till målet genom att följa och tillämpa de policyer och rutiner som finns.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommuns vattenförekoster ska uppnå god status och dricksvattenresurserna ska vara långsiktigt tryggade

Nämnden bedömer att målet inte varit relevant utifrån grunduppdraget. Nämnden har dock varit andra nämnder behjälpliga förutsatt att det kunnat leda till att fler elever lyckas nå målen med sin gymnasieutbildning.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska binda samman kommunens grönstruktur samt värna om och bidra till ökning av biologisk mångfald och ekosystemtjänster

Nämnden bedömer att målet inte varit relevant utifrån grunduppdraget. Nämnden har dock varit andra nämnder behjälpliga förutsatt att det kunnat leda till att fler elever lyckas nå målen med sin gymnasieutbildning.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Avfallet i Örebro kommun ska minska till mängd och farlighet samtidigt som återvinningen ska öka

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att följa och tillämpa kommunens avfallsplan, cirkulära Örebro.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta för att ha miljömässig och organisatorisk motståndskraft för extrema väderhändelser och ett förändrat klimat

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att följa och tillämpa de policyer och rutiner som finns.

4.6 Målområde 6 Hållbara och resurseffektiva Örebro

4.6.1 Sammanfattande analys av bidraget till utveckling inom målområde 6

En grundläggande utmaning är att Gymnasienämndens verksamheter inte har en ekonomi i balans. Vid nationell jämförelse av gymnasieverksamhetens kostnad, vilket baseras på räkenskapsammandraget, är den sammantagna kostnaden för gymnasiet lägre än om resurser fördelades utifrån snittkostnader i riket. Den resurs som i dagsläget tilldelas gymnasieskolorna räcker endast till att tillgodose de minimikrav som ställs, som till exempel minsta garanterade undervisningstid och tillgång till elevhälsa. För att bibehålla god kvalitet och hög måluppfyllelse samt det faktum att introduktionsprogrammen och stödbehoven hos eleverna ökar samt ökande behov i samhället, till exempel gällande psykisk ohälsa, behöver Gymnasienämnden ytterligare resurstilldelning.

Gymnasiet har, som beskrivs utförligare i övriga delar av denna rapport, fortsatt att präglats av förändrade arbetsätt på grund av coronapandemin under delar av året. Gymnasieskolan har under året fått ett minskat elevantal vilket medför en minskad budgetram jämfört med den budget nämnden gick in i året med. Trots dessa utmaningar redovisar nämnden endast en negativ avvikelse mot budget på ca -3,7mkr, vilket motsvarar en avvikelse om 0,7 procent sett till total budgetram. Vid djupare analys framgår dock att det reguljära gymnasiet redovisar en negativ budgetavvikelse på ca -18,8 mkr, men att nämnden som helhet hjälps mycket av att Riksgymnasiet, Gymnasiesärskolan samt Gymnasiesärskolan för döva och Hörselskadade som redovisar positiva avvikelser mot budget. Bland de nationella programmen pågår bland annat ett omfattande arbete med att modernisera och utveckla Naturbruksprogrammet, som redovisar en relativt stor negativ budgetavvikelse under 2021 sett till total budget, vilket på lång sikt är en del i att få en ekonomi i balans när effekt för påbörjat arbete uppnås.

Som ett led i den strategiska kompetensförsörjningen har nämnden i dialog med fackliga organisationer under 2020 påbörjat ett utvecklingsarbete kring en likvärdig verksamhets- och bemanningsplanering för lärare. Syftet är att säkerställa att gymnasiet, utifrån befintliga resurser, kan leverera utbildning till eleverna och att främja en hållbar arbetsmiljö för lärare i en tid med kompetensförsörjningsutmaningar.

Positiva iakttagelser	Förbättringsområden
<ul style="list-style-type: none"> Redovisat resultat för nämnden är relativt liten i jämförelse med total budgetram 	<ul style="list-style-type: none"> Fortsatt arbete med ekonomi i balans.

Måluppfyllelse för indikatorer

Indikatorer inom målområde 6	Utfall 2019	Utfall 2020	Utfall 2021	Målvärde 2021
Nämndens ramavvikelse, mkr	-11,2	+1,8	-3,7	0
Andel enheter med HME-värde på minst, index 78	57	37	44	öka

4.6.2 Beskrivning av bidrag till Kommunfullmäktiges mål och inriktningar

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Nämnder och styrelser i kommunen ska säkerställa hög budgetföljsamhet**

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom planering av utbildningsorganisationen och omvärldsbevakning av vilka program som eleverna söker till. Detta för att till varje läsår kunna förutspå och matcha organisationen till de elever som ska påbörja ett nytt läsår på hösten. Att läsår inte följer räkenskapsår och att nämndens budget förändrats flera gånger under året är en stor utmaning kopplat till detta mål. Att sent på året kunna ställa om organisationen och få ekonomisk effekt på förändringarna är nästan omöjligt varför planering och långsiktighet blir avgörande för nämndens framgång avseende budgetföljsamhet. Se vidare under nästa mål nedan.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL**Örebro kommun ska ha en långsiktig och hållbar ekonomi, där varje nämnd och dess verksamheter bidrar till en god ekonomisk hushållning av kommunens resurser**

Nämnden har bidragit till utveckling inom målet genom att – tillsammans med ekonomer – säkerställa ekonomisk kompetens, och ha goda rutiner för ekonomisk uppföljning. Nämnden har även verkat för att i större omfattning än tidigare utveckla principer för resursanvändningen som skapar incitament för kostnadsmedvetenhet, förnyelse och effektivitet med kommunens medel. Nämnden har även intensifierat arbetet med att följa upp och utvärdera verksamheten ur ett kostnadsperspektiv, för att – så långt det är möjligt – få största möjliga effekter.

En grundläggande utmaning har varit att Gymnasienämndens verksamheter inte har en ekonomi i balans. Vid nationell jämförelse av gymnasieverksamhetens kostnad är den sammantagna kostnaden för gymnasiet lägre än om resurser fördelades utifrån snittkostnader i riket. Den resurs som i dagsläget tilldelas gymnasieskolorna räcker till att tillgodose de minimikrav som ställs, som t ex minsta garanterade undervisningstid och tillgång till elevhälsa. För att bibehålla god kvalitet och hög måluppfyllelse i förhållande samt det faktum att introduktionsprogrammen och stödbehoven hos eleverna ökar samt ökande behov i samhället, till exempel gällande psykisk ohälsa, behöver nämnden ytterligare ca 10 miljoner i resurstilldelning.

För att nå en långsiktig och hållbar ekonomi i balans har gymnasienämnden vidtagit ett antal åtgärder som har redovisats tidigare. Under 2021 har nämnden fortsatt arbetet bland annat genom nedanstående åtgärder.

Nämndens åtagande:

- Att ha fortsatt arbetet med likriktning av 1-1-enheter samt att ha genomfört en översyn av personaldatorer med syftet att långsiktigt sänka nämndens kapitalkostnader.
- Att fortsatt ha arbetat aktivt med personal i omställning, både för att hitta lösningar för varje enskild individ och för att sänka nämndens omställningskostnader.
- Att kontinuerligt ha sett över och justerat gymnasiets utbildningsorganisation i syfte att skapa hållbara, attraktiva och heterogena skolor där fler elever får plats. Matchning alternativt omorganisation så att dimensioneringen av utbildningsplatser motsvarar efterfrågan i förväntad elevökning.

- Översyn av lokalutnyttjande för att undersöka möjlig effektivisering samt göra prioriteringar i linje med förändringar i utbildningsorganisationen enligt ovan. Denna åtgärd bör göras i samarbete med programnämnden som bär lokalansvaret.
- Fortsatt effektiviseringsarbete inom respektive rektorsområde. I samband med detta kommer även arbetet med översyn av resursanvändning att fortlöpa med stöd från verksamheten.
- Fortsatt översyn av programtilldelning tillsammans med programnämnd.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Örebro kommun ska arbeta nämndövergripande för att nå högsta möjliga resursnytta

Nämnden bidrar till utveckling inom målet genom att aktivt söka samarbete med andra nämnder och med kommunala bolag, och alltid vara tillgängliga för dialog om samarbete.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Vid fördelningen av de ekonomiska medlen i kommunkoncernens olika verksamheter ska jämställdhet beaktas

Nämnden bidrar till utveckling inom målet genom att ta fram könsuppdelad statistik, analysera, och vid behov genomföra jämställdhetsanalyser och gender budgeting.

KOMMUNFULLMÄKTIGEMÅL

Som attraktiv arbetsgivare ska Örebro kommun rekrytera, utveckla och behålla kompetenta och engagerade medarbetare för att utveckla kommunens verksamheter

Nämnden bidrar till utveckling inom målet genom att fortsätta att bedriva ett systematiskt arbetsmiljöarbete samt att ytterligare utveckla arbetssätt avseende att attrahera, rekrytera, utveckla och behålla medarbetare. Medarbetarenkätens resultat för 2021 visar att flera arbetsgrupper har förbättrat sitt HME värde vilket förstärker gymnasiets HME-index, från 77 till 78. Medarbetarnas svar tyder på ökade förutsättningar för ett hållbart medarbetarengagemang, relaterat till både ledarskapet och den egna motivationen. 92% upplever sitt arbete som meningsfullt.

Arbetsmiljöarbetet har under året präglats och utmanats av Covid 19 och dess konsekvenser samt organisationsförändringar som inneburit minskning av antal personal. Uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet under 2021 visar behov av att uppdatera uppgiftsfördelningar av arbetsmiljöuppgifter till alla chefer i gymnasiet. Uppföljningen visar även att gymnasiets arbetsplatser behöver sätta mer fokus på att jobba med OSA, organisatorisk och social arbetsmiljö och att identifiera risk och friskfaktorer, för att säkerställa ett systematiskt och hälsofrämjande arbetsmiljöarbete trots alla pågående förändringar.

Inom kompetensförsörjning har nämnden under hösten 2021 kartlagt behov och ringat in de kompetenser som innebär störst kompetensförsörjningsutmaningar. Orsaken till utmaningarna beror på ett begränsat utbud av arbetskraft och begränsade möjligheter att påverka utbildningsanordnare, tex behövs det fler boendestödjare med tvåspråkighet till Riksgymnasiet, karaktärsämneslärare med rätt ämneskunskaper, lärare sarskola och speciallärare. En annan del inom strategisk kompetensförsörjning är den dialog som pågått mellan nämnden och fackliga organisationer sedan 2020, om en likvärdig

verksamhets- och bemanningsplanering för lärare. Dialogen kommer att mynna ut i en handlingsplan under våren 2022. Syftet är att säkerställa att gymnasiet, utifrån befintliga resurser, kan leverera utbildning till eleverna och att främja en hållbar arbetsmiljö för lärare och attraktiva arbetsplatser, i en tid med kompetensförsörjningsutmaningar. Detta kommer även innebära att rektorerna förstärker information om mål och uppdrag till medarbetarna, vilket är ett utvecklingsområde enligt medarbetarenkäten.

Sedan ett par år tillbaka finns nya arbetssätt och riktlinjer för rektorer att arbeta med både rekrytering och omställning. Under 2021 har ledningen för gymnasiet börjat se över hur kommunens riktlinjer för omställning har applicerats på gymnasiets organisationsförändringar, för att säkra att vi använder kompetensen rätt och kan effektivisera i verksamheten där det behövs, samt för att medarbetare som berörs av omställning ska ha en så bra situation som möjligt under förändringen.

5 Analysunderlag – ekonomi.

Årets resultat – ekonomi

Förvaltningen har sammanställt årsberättelse med redovisat resultat för 2021 och innehåller analys av det ekonomiska utfallet för året.

Gymnasienämndens ekonomiska utfall för 2021 visar på en negativ avvikelse mot budget på -3 679 tkr, vilket motsvarar en avvikelse mot budget i förhållande till budgetomslutningen på 0,7 procent. Trots att avvikelsen för nämnden totalt sett är relativt liten i förhållande till budgetomslutningen, så kan det konstateras att det reguljära gymnasiet har fortsatt ekonomiska utmaningar med att nå en budget i balans. Se vidare under *Reguljära gymnasiet*.

Inför året minskades Gymnasienämndens budgetram med ett effektiviseringskrav från Programnämnd Barn och utbildning. I januari justerades sedan detta från programnämnden genom ett beslut om budgettillskott. Totalt effektiviseringskrav efter denna förstärkning uppgick till ca 3,8 mnkr. Se vidare under *Effektivisering*.

Coronapandemin har inneburit distansundervisning för reguljära gymnasiet samt Riksgymnasiet helt eller delvis även under våren 2021. Gymnasiesärskolan och Riksgymnasiesärskolan för döva och hörselskadade har däremot bedrivit undervisningen på plats under hela pandemin. Utfallet påverkas, liksom utfallet för föregående år, främst av uteblivna kostnader då alla moment som normalt ingår i undervisningen inte gått att genomföra. För Gymnasiesärskolan och Riksgymnasiesärskolan D/H påverkas utfall och prognos också av lägre personalkostnader på grund av sjukfrånvaro och det faktum att man varit restriktiv med att ta in vikarier i verksamheten med hänsyn till smittspridningsrisk. Under året har även gymnasienämnden erhållit tillfälliga medel hänförliga till Skolmiljarden, se vidare under *Skolmiljarden*.

Gymnasienämnden har en utmaning i att budget beror på antalet elever och ett fortsatt minskat elevantal för reguljära gymnasiet samt Riksgymnasiet. Totalt för nämnden motsvarar elevminskningen ca -15 900tkr i minskad budgetram. Det tar tid att ställa om en organisation och därmed är det svårt att få effekt, genom minskade kostnader, samma år som elevtapp uppstår. Gymnasiesärskolan har en fortsatt elevökning, om än inte lika stor som föregående år.

Nämnden har under året inte nyttjat några medel från planeringsreserven.

Effekter av coronapandemin

Gymnasienämnden har påverkats ekonomiskt av coronapandemin på flera sätt. Både genom erhallen ersättning, ökade respektive uteblivna kostnader samt till viss del uteblivna intäkter. Likt den bedömning som gjordes i årsberättelsen för 2020 samt i delårsrapporterna under året, är att den ekonomiska nettoeffekten för nämnden innebär minskade nettokostnader, dock inte i samma utsträckning som under föregående år. Exakt belopp går inte att redovisa då framför allt uteblivna kostnader inte går att särskilja och beräkna utan att ålägga verksamheten stor administrativ börda.

Effektivisering

Inför året minskades Gymnasienämndens budgetram med -7 803 tkr varav budget minskats med -6 995 tkr för reguljära gymnasiet och Riksgymnasiet och -808 tkr fördelat på Gymnasiesärskolan och Riksgymnasiesärskolan D/H. Den 19e januari beslutade Kommunstyrelsen att fördela ytterligare medel till Programområde barn och utbildning, pengar som ska ses som en permanent förstärkning. Förstärkningen fördelades från

Programnämnden mellan kommunal och fristående huvudmän genom resursfördelningsmodellerna och gjordes proportionerligt utifrån elevpeng precis som ordinarie budgettilldelning. Förstärkningen innebar att effektiviseringskravet minskats från i snitt -1 484 kr per elev till -731 kr per elev. Totalt för gymnasienämnden innebar det ett minskat effektiviseringskrav på ca 3,8 mnkr.

Då cirka 90 procent av nämndens kostnader är hänförligt till personal är det främst där som åtgärder har fokuserats för att nå en budget i balans. Dock har nämnden sedan tidigare även en viss obalans i budget, som ligger utöver effektiviseringskravet. Arbetet med att anpassa personalorganisationen har gått under året, och viss effekt har uppnåtts redan under 2021. Men full effekt av vidtagna åtgärder kommer inte uppnås förrän kommande år.

Skolmiljarden

Under året har gymnasienämnden erhållit tillfällig förstärkning av statligt stöd, så kallat Skolmiljarden, om totalt ca 4 741 tkr fördelat på tre utbetalningar. Syftet med medlen var att bidra till goda förutsättningar för att säkerställa att elever får den utbildning de har rätt till, trots coronapandemin. Gymnasienämnden beslutade att fördela medlen med fokus på följande:

- stärka måluppfyllelsen
- stärka lärarnas kompetenser att använda digitala verktyg för att öka elevernas lärande
- stärka elevhälsans kompetenser och förutsättningar att använda digitala verktyg för att stödja elevernas utveckling mot utbildningens mål
- stärka arbetsmiljön för alla medarbetare, chefer och elever

Samtliga skolenheter fick möjlighet att ta del av dessa medel men behoven och insatserna har skilt sig åt mellan de olika skolorna. Nämnden har under året haft ökade kostnader som en följd av utförda insatser, men medlen har även till viss del täckt upp för redan befintliga kostnader, till exempelvis delar av ordinarie personalkostnad.

Några exempel på insatser och förstärkningar som medlen har använts till är komplettering av IT-utrustning och IT-hjälpmiddel för undervisning, kompetensförsörjning inom digitala hjälpmedel och digital infrastruktur för både pedagoger och elevhälsan, extra kurator för att möta psykisk ohälsa, föreläsning om självkänsla för eleverna, aktiviteter inom teambuilding för både personal och elever, personalförstärkning för att möjliggöra extra undervisningstid etcetera.

Samtliga tilldelade medel till gymnasienämnden inom Skolmiljarden har förbrukats under året.

Satsning Topp 25 2025

Under året har gymnasienämnden även erhållit tillfällig förstärkning av medel kopplat till Topp 25 2025 särskilt riktade till NPF¹, vilket motsvarande totalt 357 tkr. Verksamheten har förbrukat samtliga medel under hösten, och de har bland annat använts till inköp av särskild utrustning för bättre anpassning av lärmiljön, exempelvis ljuddämpande skärmar, men även till kompetensutveckling av personal.

¹ Neuropsykiatriska funktionsnedsättningar är ett samlingsnamn för många olika tillstånd eller diagnoser. Några är adhd, autismspektrumtillstånd (AST) och Tourettes syndrom. Barn och elever har olika individuella förutsättningar och neuropsykiatriska funktionsnedsättningar påverkar individen i olika omfattning. Det är också vanligt att samvariationer eller överlappande svårigheter förekommer. Barn och elever med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar tänker och uppfattar information och bearbetar sinnesintryck på ett annorlunda sätt vilket innebär att förskolan och skolan behöver anpassa sin verksamhet för att möta alla barns och elevers behov. (Specialpedagogiska skolmyndigheten)

Reguljära gymnasiet

Reguljära gymnasiet har i flera år haft svårigheter att nå en ekonomi i balans. Inför 2021 har verksamheten ålagt sin del av nämndens effektiviseringsuppdrag samt fått en minskad budget till följd av elevminskning vid elevavstämningarna under året. Totalt under 2021 har budgeten för reguljära gymnasiet minskat med ca -12 900 tkr hänförligt till elevminskningen.

Då personal- och organisationsförändringar tar tid har viss effekt av arbetet kunnat uppnås under året, med omställningskostnader motsvarande ca 4 806tkr under 2021, men det finns fortfarande viss fördröjning av effekten på de åtgärder som har vidtagits. Delar av den personal som placerades i omställning under året har löpande gått vidare till nya anställningar medan vissa har fått tillfälliga placeringar inom andra verksamheter. Personal som är tillfälligt placerad kan komma att falla tillbaka till omställning igen, således är det endast en tillfällig minskning av dessa personalkostnader.

Trots det arbete och vidtagna åtgärder för att anpassa personalorganisationen till elevantalet under året, visar fortsatt det reguljära gymnasiet på en problematisk ekonomisk situation. Vilket är en effekt av den relativt stora elevminskningen som skett under året. Dock är ett fortsatt arbete avgörande för att kunna utveckla gymnasieskolans utbildningsorganisation i syfte att skapa ekonomiskt hållbara, attraktiva och heterogena skolor med hög kvalitet.

Karolinska gymnasiet

Skolan redovisar en negativ avvikelse mot budget på -6 623 tkr. Under året har delar av naturbruksprogrammet startat på skolan. Övriga program har sedan tidigare haft en problematisk ekonomisk situation i flera år. Arbete med att anpassa organisationen till elevantalet har påbörjats, dock uppnås inte full effekt under året. Samt att det försvåras av en fortsatt minskning av elevantalet. Viss del av den negativa avvikelsen gällande personalkostnaderna beror dock på tillfälliga förstärkningar, dels som en följd av coronapandemin, dels hänförliga till tillfälliga förstärkningar eller insatser som är kopplade till de extra medlen från Skolmiljarden.

Kvinnerstaggymnasiet

Skolan redovisar en negativ avvikelse mot budget på -5 682 tkr. Skolan är i en period av organisatoriska förändringar med successiva förflyttningar av skoltillhörighet till Tullängsgymnasiet respektive Karolinska gymnasiet. Merparten av den negativa avvikelsen mot budget utgörs av personalkostnader som kommer att kunna minskas i samband med fortsatta organisatoriska förändringar enligt plan. Skolan hade även en något större elevminskning under hösten än vad som var planerat för, vilket bidrar till den negativa avvikelsen mot budget.

Rudbecksgymnasiet

Skolan redovisar en negativ avvikelse mot budget på -41 tkr. Under hösten har samhällsvetenskapliga programmet kunnat starta upp ytterligare en klass samt att International Baccalaureate hade en högre elevökning än förväntat, vilket bidragit positivt till resultatet. Dock har skolan en del uteblivna intäkter som en följd av coronapandemin, men samtidigt har kostnader, såsom diverse inköp, hållits på en låg nivå.

Tullängsgymnasiet

Skolan redovisar en negativ avvikelse mot budget på -978 tkr. Även här är ett fortsatt minskat elevantal en anledning till avvikelsen. Det kvarstår dock utmaningar kring att anpassa organisationen till ett förändrat elevantal och därmed minska personalkostnaderna. Åtgärder är framtagna och arbetet är påbörjat under året men

effekten av dessa sker succesivt under en längre tidsperiod. Ökade kostnader för vissa inköp gällande karaktärsspecifik utrustning har bidragit till den negativa avvikelsen.

Virginska gymnasiet

Skolan redovisar en negativ avvikelse mot budget på -4 952 tkr. Avvikelsen beror även här på en mera långtgående problematisk ekonomisk situation för hela skolan. Likt många andra skolor har eleverna fortsatt att minska under året. Utfallet för intäkterna blev lägre än budgeterat, exempelvis har försäljningen av produktionsenheten minskat som en följd av coronapandemin.

Introduktionsenheten, Virginska gymnasiet

Enheten redovisat en negativ avvikelse mot budget på -290 tkr. Under föregående år fick Samhällsvetenskapliga programmet för elever med högfungerande autism en höjd elevpeng, detta i kombination med ett ökat elevantal ökade enhetens budgetram. Arbeta med att anpassa organisationen utifrån de nya förutsättningarna pågår men har inte gjorts i full utsträckning ännu. Osäkerheten i elevantalet är större här än vid andra gymnasieprogram då elevunderlaget fluktuerar mera under året.

Språkintröduktion

Enheten redovisar en negativ avvikelse mot budget på -232 tkr. Den negativa avvikelsen är hänförlig till elevminskning som påbörjats redan under 2020 och väntas fortsätta. Även här är osäkerheten större än vid andra gymnasieprogram på grund av större fluktuationer under året. Åtgärder för att anpassa organisationen till förändrat elevantal och därmed minska personalkostnaderna påbörjades under föregående år, och har fortsatt även under 2021, men kommer vara ett pågående arbete även framöver.

Riksgymnasiet

Skolan redovisar en positiv avvikelse mot budget på +6 101 tkr. Avvikelsen är hänförlig till det budgettillskott som verksamheten fick inför 2021 från Programnämnd Barn och utbildning. Av de totalt 10 mnkr i budgettillskott har Riksgymnasiet under 2021 förbrukat ca 4,9 mnkr. Arbetet kopplat till dessa medel är påbörjat och kommer att fortgå under kommande år, dock har inte full effekt uppnåtts av påbörjade insatser under aktuellt år. Det är ett omfattande arbete att reda i frågorna kring hur detta budgettillskott ska användas för att öka attraktiviteten och kvaliteten framåt. Ett steg i detta är att under våren anställdes en strateg för att leda arbetet, för att uppnå största möjliga nytta behöver arbetet göras grundligt och kommer därför att ta tid. Arbetet försvåras i och med den pågående Coronapandemin och förändringar behöver även vid ett normalläge anpassas efter läsåret.

Utöver att förstärka med en strateg inom Riksgymnasiet har de extra budgetmedlen använts till förstärkning av program och elevpeng, personalförstärkning, inköp och komplettering av läromedel och specifik utrustning samt en relativt stor satsning på kompetensutveckling inom teckenspråk. Detta har medfört att enheterna har trots minskat elevunderlag kunnat starta nya samt mindre klasser för att behålla och utöka den bredd av program som erbjuds inom Riksgymnasiet.

Dock kvarstår viss problematik kring dimensioneringen då elevminskningen har varit fortsatt stor. Då minskningen sker spritt mellan de olika skolorna, försvåras det arbetet med organisationen och möjligheterna till förändringar är till viss del begränsade. Under året har ett arbete påbörjats med att se över personalorganisationen, i likhet med det arbete som är gjort under reguljära gymnasiet, och motsvarande kostnader för omställning är ca 1 128tkr inom Riksgymnasiet.

Gymnasiesärskolan

Prognosen visar en positiv avvikelse mot budget på +2 347 tkr. En anledning till avvikelsen är att elevantalet ökade kraftigt under 2020 och har fortsatt att öka även under 2021, om än inte i lika stor utsträckning som föregående år. Elevökningen är stor inom den elevgrupp som är mest resurskrävande vilket också innebär att budget ökas för att rymma fler resurser. Arbetet med att växa organisationen innebär att kostnaderna ökas succesivt för att verksamheten ska klara att hitta och ta emot nyanställda på bästa sätt. En annan anledning är att sjukfrånvaron var högre än normalt vilket beror på coronapandemin. Skolan har under året varit restriktiv kring att ta in vikarier vid sjukfrånvaro eller annan kortvarig frånvaro med hänsyn till smittspridningen.

Riksgymnasiesärskolan D/H

Prognosen visar en positiv avvikelse mot budget på +2 575 tkr. Avvikelsen beror på lägre personalkostnader till följd av sjukskrivningar samt vissa vakanser under året. Även här har skolan och boendet varit restriktiv med att ta in vikarier i verksamheten vid kortvarig frånvaro på grund av coronapandemin. Högre intäkter än väntat kopplat till elever med stödbehov, vilka inte nyttjats fullt ut på grund av att de medlen inte kunnat planeras för i förväg, har också bidragit till del av avvikelsen.

Förvaltningsledning

Förvaltningsledningen redovisar en positiv avvikelse mot budget på +4 190 tkr. En anledning till avvikelsen beror på vakanser under året. Även viss påverkan av coronapandemin är en del av förklaringen, som har medfört begränsningar i vilka insatser som gått att genomföra. Exempelvis har medel för satsningar inom utbildning och marknadsföring ej kunnat nyttjats i full utsträckning. Samt att det under året har inkommit tillfälliga intäkter som inte var med i budget.

5.1 Enheternas ekonomiska resultat

Enhet, belopp i tkr	2020 Bokslut	2021 Bokslut	2021 Budget	Förändring tkr 2020 - 2021	Förändring % 2020-2021	2021 Avvikelse tkr budget - bokslut	2021 Avvikelse % budget - bokslut
Gymnasiet reguljär							
Nationella program							
Karolinska gymnasiet	-62 773	-62 624	-56 000	149	0%	-6 623	-12%
Kvinnerstagemnasiet	-30 289	-24 346	-18 664	5 943	-20%	-5 682	-30%
Rudbecksgymnasiet	-63 912	-65 369	-65 328	-1 456	2%	-41	0%
Tullängsgymnasiet	-72 244	-72 643	-71 666	-399	1%	-978	-1%
Virginska gymnasiet	-65 593	-63 510	-58 558	2 083	-3%	-4 952	-8%
Summa Nationella program	-294 813	-288 492	-270 216	6 321	-2%	-18 276	-7%
Introduktionsprogram							
Introduktionsenheten, Vi	-24 255	-27 499	-27 209	-3 244	13%	-290	-1%
Språkintrouktion	-22 174	-16 603	-16 371	5 571	-25%	-232	-1%
Summa introduktionsprogram	-46 429	-44 102	-43 580	2 327	-5%	-523	-1%
Summa gymnasiet reguljär	-341 242	-332 594	-313 796	8 648	-3%	-18 798	-6%
Riksgymnasiet							
Riksgymnasiet	-72 162	-71 266	-77 366	896	-1%	6 101	8%
Summa Riksgymnasiet	-72 162	-71 266	-77 366	896	-1%	6 101	8%
Gymnasiesärskola							
Gymnasiesärskola	-32 889	-41 912	-44 259	-9 023	27%	2 347	5%
Summa gymnasiesärskola	-32 889	-41 912	-44 259	-9 023	27%	2 347	5%
Riksgymnasiesärskola D/H							
Riksgymnasiesärskola D/H	-29 561	-31 121	-33 696	-1 560	5%	2 575	8%
Summa Riksgymnasiesärskola D/H	-29 561	-31 121	-33 696	-1 560	5%	2 575	8%
Övergripande förvaltningsledning							
Gemensamt	-32 198	-47 262	-50 953	-15 064	47%	3 692	7%
Psykologstöd	-1 242	-2 067	-2 065	-824	66%	-2	0%
Planeringsreserv	0	0	-500	0	0%	500	100%
Summa förvaltningsledning	-33 440	-49 328	-53 518	-15 888	48%	4 190	8%
Nämnd							
Nämnd	-862	-892	-800	-29	3%	-92	-11%
Summa nämnd	-862	-892	-800	-29	3%	-92	-11%

Totalt Gymnasienämnden	-510 157	-527 114	-523 435	-16 956	3%	-3 679	-0,7%
-------------------------------	-----------------	-----------------	-----------------	----------------	-----------	---------------	--------------

5.2 Intäkts- och kostnadsutveckling

Kontogrupp	2020 Bokslut	2021 Bokslut	2021 Budget	2021 Avvikelse budget - utfall	Förändring tkr 2020-2021	Förändring % 2020-2021
Intäkter	125 415	138 091	128 991	9 100	12 676	10%
Personalkostnader	-475 294	-469 931	-457 528	-12 403	5 363	-1%
Kapitalkostnader	-16 629	-15 827	-15 965	138	802	-5%
Övriga kostnader	-143 649	-179 447	-178 933	-514	-35 798	25%
Netto	-510 157	-527 114	-523 435	-3 679	-16 956	3%

Tabell ovan visar att utfall för 2021 totalt sett har ökat i jämförelse med föregående år, vilket dock är rimligt då den totala budgetramen även den har ökat vid jämförelse med samma period.

Gällande utfallet för intäkterna ligger de högre vid jämförelse med samma period under föregående år. Ökningen är framför allt hänförligt till olika tillfälliga extra medel, där majoriteten utgör tillskott kopplat till Skolmiljarden men även viss ersättning för sjuklönekostnader. Tas detta i beaktande är det enligt förväntan med en ökning av intäkterna jämfört med föregående år.

Utfallet för personalkostnaderna är lägre för 2021 än föregående år. Under året har arbetet med att ställa om personalorganisationen för att följa det minskade elevantalet påbörjats, och viss effekt av det arbete syns här. Dock har inte full effekt av vidtagna åtgärder uppnåtts under 2021. Detta beror på att verksamheten har ett annat verksamhetsår och planering läggs utifrån läsårsbasis, och det finns en viss fördröjning av kostnadseffekten vid arbete kopplat till förändring av personalorganisationen och omställning.

Arbetet som pågått för att minska kapitalkostnaderna tycks ha nått ett nytt normalläge, även om utfallet för 2021 är något lägre än föregående år. Sett över några års sikt är det ett omfattande arbete som gjorts och kostnadsnivån har markant förändrats till nuvarande nivå.

Utfallet för övriga kostnader är markant högre än föregående år, vilket beror på en omfattande utrangering av samtliga elevdatorer under slutet på 2021. Anledningen är det tillfälliga tillskott av budgetmedel under året som erhållits från programnämnd Barn och utbildning som en följd av en justerad skatteprognos. Även tillfälliga medel i form av Skolmiljarden samt budgettillskottet inom Riksgymnasiet är en förklaring till ökningen. Dock påverkar inte den ökade kostnaden till följd av dessa tillskott resultatet negativt för nämnden, då det finns motsvarande täckning för den ökade kostnaden.

En annan faktor är att coronapandemin påverkade dessa kostnader under förra året varpå det nödvändigtvis inte är hela rättvisande vid en jämförelse.

5.3 Verksamheternas ekonomiska resultat

Verksamhet, belopp i tkr	2020 Bokslut	2021 Bokslut	2021 Budget	2021 Avvikelse budget - utfall	Förändring tkr 2020 - 2021	Förändring % 2020 - 2021
Politisk verksamhet	-862	-892	-800	-92	-29	3%
Fritidsverksamhet*	-2 438	-2 431	-2 655	224	7	0%
Gymnasieskola	-443 912	-450 242	-441 510	-8 733	-6 330	1%
Gymnasiesärskola	-49 729	-60 368	-64 435	4 067	-10 639	21%
Boende**	-13 215	-13 181	-14 036	855	35	0%
Nettokostnad	-510 157	-527 114	-523 435	-3 679	-16 956	3%

* Fritidsverksamheten inom Riksgymnasiet med Café 019, finansieras med statsbidrag.

** Boende för Riksgymnasiesärskolan för döva/hörselskadade, extern finansiering.

5.4 Investeringar

Investeringar – inventarier

Objekt belopp i tkr	2021 Budget	Varav överfört från 2020	2021 Utfall	Avvikelse Budget - utfall
Inventarieinvesteringar	-2 546	0	-2 142	404
Summa inventarieinvesteringar	-2 546	0	-2 142	404
Elevdatorer	0		-6 745	-6 745
Summa elevdatorer	0		-6 745	-6 745
Investeringar totalt	-2 546	0	-8 887	-6 341

Nämndens investeringsutrymme uppgår till 2 546 tkr för inventarieinvesteringar. Under året har nämnden nyttjat 2 142 tkr av total investeringsbudget. Anledningen till att inte hela budgeten är nyttjad beror på förseningar av ett fåtal investeringar.

Investeringsbudget för IT, 1-till-1 datorer som tidigare redovisats under Gymnasienämnden, redovisas sedan år 2020 under Programnämnd Barn och utbildning.